

28 februari 2022

Energimarknadsinspektionen

diariet@ei.se

Sökandens referens:

Telefon:

E-post:

Ang. dnr. 2017–100729**Ansökan om förlängd nätkoncession för linje för en befintlig 52 kV kraftledning i luftledningsutförande mellan Skuru och Askersund, Askersunds kommun, Örebro län.**

Vattenfall Eldistribution AB vill härmed komplettera ansökan i enlighet med er begäran.

Skyddsåtgärder för grundvattenförekomst

- *Ni har i ansökan framfört att ledningens stolpar är kreosot- eller cca-impregnerade (koppar, krom, arsenik). Stolparna är nergrävda direkt i marken till cirka 2 meters djup och saknar fundament. Enligt miljökonsekvensbeskrivningen går ledningen genom en grundvattenförekomst, Askersundsåsen. Ni har framfört vissa skyddsåtgärder som kommer att vidtas för känsliga områden. För att vi ska kunna göra en bedömning om ledningens påverkan behöver ni ange om åtgärderna för känsliga områden även omfattar grundvattenförekomsten.*

Kreosotimpregnerade stolpar håller på att fasas ut och vid utbyte av stolpar väljs andra material än kreosot exempelvis komposit, metall, betong, etc. Vid risk för väsentlig påverkan vid underhåll på omkringliggande natur-/kulturmiljön, samråder Sökande med Länsstyrelsen enligt 12 kap 6§ MB.

Den eventuella urlakningen sker, enligt studier, i stolpens direkta närhet, bundet till organiskt material. Vidare bedöms urlakningen avtagit med omkring 60 % för befintliga stolpar, eftersom kraftledningen anlades 1986¹²³. Vid ett eventuellt stolpbyte sanerar Sökande den kontaminerade jordmassan som okulärt bedöms vara förorenad. Samma stolphål används vid eventuellt stolpbyte och ingen ytterligare spridning av massor kommer ske vid. Saltimpregnering (cca-impregnering) har liknande egenskaper som kreosotimpregnering, den helt övervägande delen av läckaget från stolpen (cirka 75–90%) återfinns i samtliga jordtyper inom ett område på 0–20 cm avstånd från stolpen.

Enligt en rapport som Trafikverket publicerat 2020, angående kreosotimpregnerande sliprar och riskanalys för grundvattenpåverkan⁴, bedöms risken för spridning av föroreningar från kreosotslipars till grundvatten generellt som låg. Enligt rapporten är slutsatsen för samtliga undersökta sträckor att risken där kreosotsliprar ligger idag är så låg att inga förebyggande åtgärder är motiverade.

Vetskapen om kreosot och cca-impregnering är inget nytt för Sökanden och därför tillämpas nödvändiga åtgärder för att begränsa eventuell spridning av föroreningar och påverkan på omkringliggande miljö, däribland grundvattenförekomster.

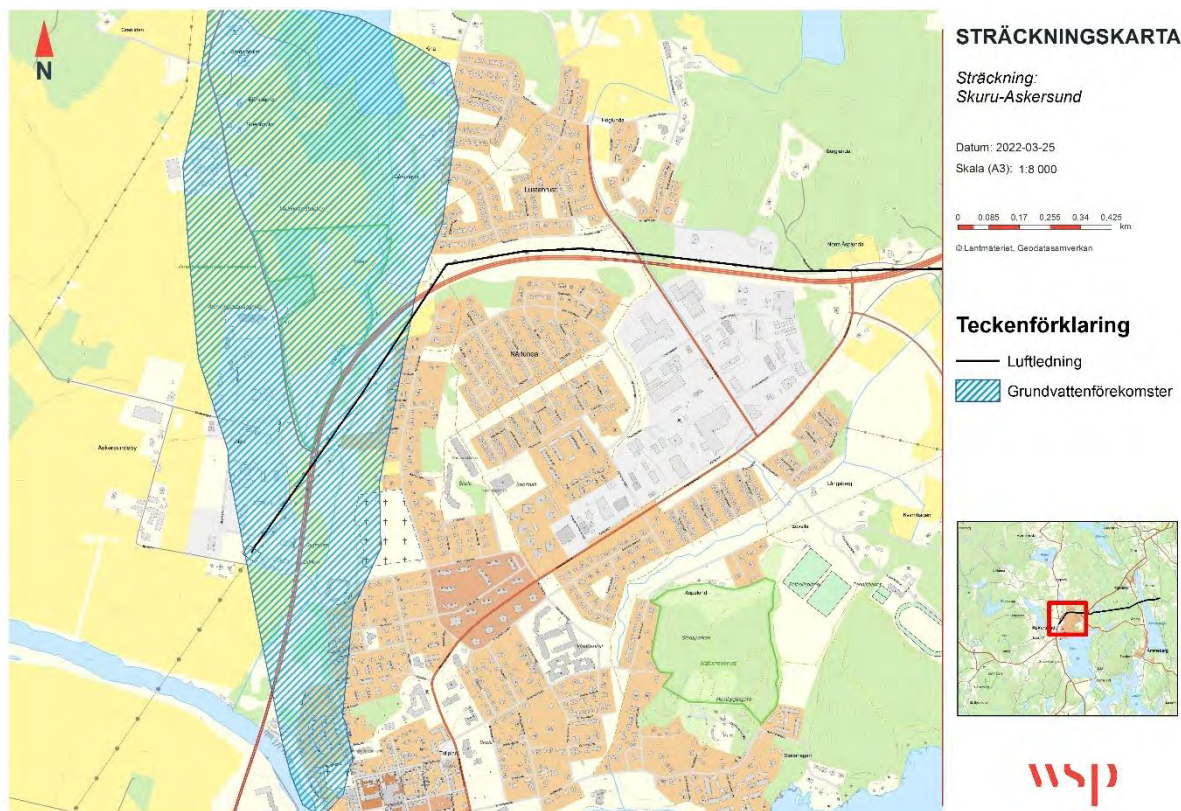
¹ SLU, 1995. *Spridning i mark av koppar, krom och arsenik från CCA-impregnerade telefonstolpar*, S. Ellergård.

² IVL, 2009. *Background data and assumptions made for an LCA on creosotes poles*, B1865, 9

³ Svenska kraftnät, 2013. *Om kreosot, kraftledningar och vår miljö*.

⁴ Trafikverket, 2020. *Kreosotimpregnerade sliprar: riskanalys för grundvattenpåverkan*. Publikationsnummer 2020:056 ISBN 978-91-7725-590-1.

Sammanfattningsvis är det sammantaget sju stolpar inom grundvattenförekomsten, på grund av att den eventuella urlastning sker i stolpens direkta närhet samt att det endast är sju stolpar, bedöms inga särskilda skyddsåtgärder vara motiverade för befintlig ledning, utöver det som ovan nämnts.

Figur 1. Grundvattenförekomsten (Askersundsåsen) med befintlig ledning.

Tekniskt utförande

- *Effektbehov. Ange den effekt (MW) som ledningen överför.*

Överföringsbehovet vid nu kända förutsättningar är preliminärt 30 MW. Överföringsbehovet kan komma att förändras i framtiden om t.ex. andra elektriska anläggningar ansluts i nätet eller om eleffektbehovet ändras på annat sätt än vi har kännedom om idag.

- *Överföringskapacitet. Ange den överföringskapacitet (MW) som ledningen är dimensionerad för. Om överföringskapaciteten inte motsvaras av angivet effektbehov så ska den tillkommande överföringskapaciteten motiveras.*

Ledningens överföringsförmåga är 40,5 MW.

- *Tvårsnittsareor. Ange ledningens tvårsnittsarea (mm²) och motivera med dimensionerande strömvärde. Om ledningen har fler teknikutföranden ska även tvårsnittsareor för dessa anges i kompletteringen.*

Ledararean för luftledningsträcka är 234 mm² (aluminiumlegering) vilket ger överföringsförmåga enligt ovan.

- *Systemjordning. Ange typ av systemjordning, nollpunktsutrustning, beräknad jordslutningsström och frånkopplingstid. Ange även vilken version av Elsäkerhetsverkets starkströmsföreskrifter som tillämpas på ledningens utförande, samt vilket år och om möjligt datum som ledningen först sattes i drift.*

Ledningen utgör en del av ett icke direktjordat system. Kompensering av jordfelsströmmar koordineras i ett fåtal centrala punkter i systemet vilket innebär att ingen nollpunktsutrustning specifikt går att knyta

till den aktuella ledningen. Ledningen togs i drift år 1987 och konstruerades för att uppfylla då gällande elsäkerhetsföreskrifter.

- *Utöver ovanstående behöver ni även förtydliga om exempelbilderna i miljökonsekvensbeskrivningen beskriver hur stolparna som används ser ut och att det är de isolatorer som framgår av bilderna som används.*

Figur 3,4 och 5 i aktuell miljökonsekvensbeskrivning beskriver ledningens stolpar. Därmed har befintlig ledning både hängande-, upprättstående- och stödisolatorer längst sträckning med genomgående horisontellt monterade faser.

Fågellivet

- *Det behöver framgå om ni vid framtagande av er ansökan har varit i kontakt med någon som besitter expertkunskap om fåglar och har lokalkännedom (exempelvis en lokal/regional ornitologisk förening, en konsult eller någon annan med kompetens inom området). Det som framkommit genom denna kontakt ska bifogas kompletteringen till Ei. Om ni inte har varit i sådan kontakt behöver ni göra det för att inhämta och komplettera er ansökan med information om:*
  - *det finns känd problematik kring aktuell ledning och fåglar i närområdet*
  - *det finns skyddsvärda och/eller kollisionbenägna fåglar i ledningens närhet*
  - *ledningen berör kända flygstråk*

Närkes ornitologiska förening har kontaktats men svar har uteblivit.

I närområde kring sökt alternativ har det enligt Artportalen⁵ rapporterats in flera mindre fågelarter som är rödlistade som nära hotade (NT), bl.a. spillkråka och mindre hackspett. En del arter rödlistade som sårbara (VU) som tornseglare och kungsfågel har också rapporterats. Dessutom har flertalet rovfåglar rödlistade som nära hotade (NT) rapporterats, t.ex. havsörn, blå kärrhök, duvhök och fjällvråk.

Ett kompletterande utdrag har begärts ut från SLU enligt följande parametrar gällande sekretessklassade fåglar. Utbredningsområdet gäller 500 meter från befintlig ledning (1 km korridor). Utdraget involverar rödlistade arter, arter i fågeldirektivets bilaga 1, habitatdirektivets bilaga 2,4,5 och skyddsklassade arter, från och med år 2000 fram 2022.

Enligt påskrivet avtal med SLU ArtDatabanken får inte uppgifter för skyddsklassade arter från artdataportalen eller skyddsklassade uppgifter spridas vidare eller publiceras. Detta gäller även dataspridning till myndigheter eller annan instans, som inte har egen åtkomst till dessa uppgifter. Därför presenteras all fynddata i diffuserad form.

Enligt syntesrapporten om kraftledningars påverkan på fåglar av Ottvall & Green från 2020, är större fåglar med sämre manövreringsförmåga mer utsatta för kollisioner, dessa är: hönsfåglar, svanar, gäss, storkar och tranor. Rovfåglar med bra syn och som är goda flygare har bättre manövreringsförmåga och därför också kan undvika kollisioner med ledningar. Vad gäller eldöd är det främst fåglar i kroppsstorlek av kråka och större som kan drabbas. Rovfåglar, stora ugglor, kråkfåglar och storkar är fågelgrupper som oftast rapporterades som eldödade. Särskilt avsnitt om berguvar som drabbas av eldöd finns i rapporten.

Två fågelarter som enligt Ottvall & Green (2020) är särskilt benägna att kollidera med kraftledningar har observerats inom 1 km korridor kring luftledning.

Ena arten har observerats vid ett tillfälle 2011 och observationen rörde sig ett potentiellt par i häckningshabitat. Den andra arten har observerats vid ett tillfälle 2005 och observationen rörde sig om indikationer om spel.

Ledningen har varit på platsen sedan 1986, har horisontellt monterade faser och går genom bostadsområden längst med infrastruktur i form av stora trafikerade leder och genom skogslandskap.

Sammanfattningsvis bedöms inga särskilda skyddsåtgärder vad gäller fåglar vara motiverade för den aktuella sträckningen. På grund av få (två) arter av sekretessklassade fågelarter som enligt Ottvall &

⁵ Utdrag från 2017-07-10 (s. 27 i MKB).

Green är särskilt benägna att kollidera med luftledningar har observerats vid två tillfällen de senaste 22 åren. Samt att de observationer som rapporterats in i Artportalen, främst är rovfåglar. Enligt Ottvall & Green kan rovfåglar ofta parera från att kollidera med luftledning, detta på grund av bättre syn och manövreringsförmåga. Befintlig ledning har vidare horisontellt monterade faser vilket utgör ett mindre flyghinder.

Med vänliga hälsningar

Vattenfall Eldistribution AB

Tillståndsspecialist